

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe un an 40 fr., pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULU L.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Bolnicii noștrilor să se primenesc. — Manuscrisul nu se trimite.

Nr. 163.

Duminică, 26 Iulie (7 August).

1887.

Brașov, 25 Iulie 1887.

De un timp încetează ferbe și clocotesc erăși în partea de dincolo a monarhiei. Nemulțămiri și neînțelegeri de tot felul esu din nou la lumină, mai mult ca ori când sub era anagurată de actualul cabinet Taaffe.

Ce se fiă cauza acestei aparițiuni?

Dacă ar fi vorba numai de nemulțămirea Germanilor austriaci, lucrul ar fi mai ușor de înțeles. Germanii vor să stăpânesc acolo, cum stăpânesc la noi Ungurii, și deorece acesta de mult nu o mai pot face, e natural că nu sunt nicicum împăcați cu mersul lucrurilor.

Ar crede omul însă, că cel puțin rivalii Germanilor, Cehii se fiă mai împăcați cu guvernul actual, care mereu a pretins că voește să-i mulțamească și să-i scutească de asupra din partea Germanilor.

A și mersu, cum a mersu, până acuma cu mulțămirea și cu scutirea de pe o și pe alta, der a mersu mai multu așa, că guvernul le promitea mereu Cehilor câte un bou, le dedea însă numai câte un ou.

Acum s'a înfundat vulpea în sac. În sîmul ministerului, poreclit de împăcare se află un bărbat german care, fiindu chemat să conducă importantul resort al cultelor și instrucțiunii publice, pare a-și fi propus să continue și în cabinetul Taaffe vechia politică austriacă, care dă naționalităților întotdeauna puțin ca să pōtă trăi și puțin ca să pōtă muri.

Acestu ministru a făcut dīlele acestea Cehilor una din cele mai neplăcute surprinderi publicându un plan al său școlar, în care descopere, sub titlul de „Dislocația teritorială a școlilor medii“, intențiunile sale de a pune stavilă înmulțirii școlilor medii, subvenționării lor din visteria publică și trecerii lor în administrația statului.

Este o energică și periculoasă operațiune ce voește să o facă ministru austriac de culte și instrucțiune Dr. Gautsch. Elu declară că șese școle medii cehice n'au nevoie de clase superioare și retrage subvențiunea de stat pentru viitoru dela două școle medii cehice. Despre alte nou școle medii cehice declară ministru că sunt superflue, că ele numai înmulțesc contingentul proletariatului, și dīce că guvernul, necum se le ia în administrația statului, nu le va subvenționa cu nici un ban.

Acēta era puțin multu ca să nu deștepte o adencă indignare în sîmul tuturor Cehilor. „Veđi dera, popor cehu, — esclama „Narodni Listy“ — care este rēsplata, pentru că reprezentanții tēi au adus guvernului servicii în cursu de opt ani. Luarea școlilor medii cehice în administrația statului a fostu unul din acele mijloce cu care ne-a ademenit de câteva ori guvernul, acum însă, după ce acestu guvern și-a ajunsu scopul cu ajutorul nostru, a pus pe d. Gautsch să distrugă cu mână nemilōsă ultima iluziune a acelora, cari încă totu avēu încredere în guvernul actual.“

Și'n adevēru cam așa trebuie să stea lucrul, cum dīce organul numit al lui Gregor, căci ētă cum se exprimă și un organ al partidei lui Rieger despre mēsură cea mai nouă a ministrului de instrucțiune:

„Poporul cehu — dīce „Politik“ dela 3 August — fi e școla mai scumpă decātu ori și ce; elu vede într'ēnsa mândria sa și basa viitorului său. Pe când pentru conlocuitorii noștri germani s'au înființat în cursul anilor o mulțime de școle secundare din visteria statului, fără cōnsiderare decātu au rațiune de a fi ori nu, și forte adeseori cu scopul espresu de a sprijini germanizarea, pe atunci s'a lāsatu cu generosi-

tate în sarcina poporului boem, de a înființa și susține școlele de lipsă medii din propriul său buzunar. Comunele boeme și-au impus cele nmai mari jertfe în speranța, că statul cu timpul își va cunoște datoria de a lua aceste institute în propria sa administrațiune. Cu primirea în administrația statului a mersu, ce e dreptu, rēu de totu și trecea de o mare concesiune, decātu unul său altul din institutele cehice erau primite în administrarea statului ori decātu li se dedea o subvențiune cātu de mică.

„La începutul erei de față — continuă „Politik“ — credea poporul boem, că disproporțiunea cea enormă ce există în cele școlare spre paguba lui se va delătura încetulu cu încetulu și că statul va lua asupra-și unu șir de școle comunale și va înființa și altele nou. Ne mângăiau din anu în anu cu aceea, că finanțele stau rēu, până când ētă că vine d-nulu Gautsch și respinge în modu sumaru și bruscu tōte dreptele pretențiuni ale poporului nostru. Ba ne scurtēză și puținulu ce-lu avēmu.“

Ca cetitorii noștri să înțelgă de ce Cehii dorescu să li se primescă în administrația statului școlele lor, le reamintim că în Austria statul susține din visteria sa nu numai școle germane, ci și alte școle naționale.

Dacă ministru Gautsch crede că statul a făcutu până acum deja puțin multu pentru școlele cehice, se află într'o rătăcire din care se pōte deștepta într'unu modu ce nu-i va veni nicicum la socotēlă.

Deja se manifestă mare amărăciune între Cehi și în curēndu deputații lor voru sta față cu d. Gautsch cerēndu-i sēmă de modul cum înțelge elu a împăca și promova deopotrivă interesele tuturor naționalităților, prin urmare și ale Cehilor.

Trebue să recunoșcem, că Cehii se pricepū altfelu decātu noi să facă a li se respecta drepturile și a li se 'mplini postulatele lor. Ei adreseză acum unu „memento“ guvernului și de siguru că avertismentul nu va rēmanē numai pe hārtiă.

Cestiunea bulgară.

Din Constantinopol se comunică țiarului vinezū „Presse“, că ambasadorul austro-ungaru Calice a avut Sămbătă o intrevorbire cu Marele Vizir asupra tractărilor turco ruse privitoare la cestiunea bulgară. Calice declară, că Austro-Ungaria ca o putere tare interesată în această cestiune trebue să ia parte la aceste tractări. Marele Vizir rēspunse, că până acum nu s'a făcutu nimic, der că Pōrta, înainte de a lua o hotărēve, va consulta pe Austro-Ungaria.

Mai departe se anunță, că Pōrta a primitu din Viena unu lungu raportu despre modul cum eugetă contele Kalnoky asupra situațiunii politice orientale. Raportul termină cu asigurarea, că Austro-Ungaria consideră interesele sale ca legate cu susținerea integrității teritoriale a Turciei europene. Cātu timpu monarhia nu va fi incurcată într'unu mare rēșboiu, — care deocamdată nu e probabil — nu va suferi ea nici o încălcare a acestei integrități din partea statelor balcanice.

Rēșboiu apropiat.

„Indēpendance Belge“ primesce din Varșovia următōrea telegramă:

În Polonia tōtă lumea crede în unu rēșboiu apropiat între Rusia și Germania. E cestiă numai de câteva luni. Ceea ce e siguru e că regimentele de artilerie rusă s'au indoit.

Garnisōna din Varșovia s'a măritu cu 8000 de omeni; 12 regimente nou de cavalerie au sositu în Polonia în timpul lunii Iulie și se anunță sosirea a 18 regimente de cazaci, care procură imperiului 74,000 omeni cavalerie neregulată.

Doi generali, membrii în statul major alu Ţa-

lului, au sositu la Varșovia pentru a se înțelge cu statul major alu generalului Gurko, privitoru la unu rēșboiu, care devine din ce în ce mai probabil.

SCRILE DILEI.

Pagubele pricinuite prin inundări, anume prin inundarea Mureșului și a Crișurilor în anul acesta, s'au constatat și s'au publicat. În comitatul Aradului au fostu inundate 52,895 de jugere de pământ, aparținētoare la 105 comune. Din aceste 37,116 jug. suntu pământuri arătore și 15,778 jug. păduri, fēnațe și pășuni. Paguba totală este estimată cu 640,351 fl. Mai mare a fostu paguba dealungul Crișului-albu, unde sēmēnăturile mai multor comune au fostu distruse cu totul. În comune unde apa s'a trasu curēndu, paguba este mai neînsemnată. În totalu paguba este fixată cu 12 fl. 30 cr. de juger. Ajutoru materialu s'a datu numai comunei Boroșincu, unde apa a distrus și proprietățile intravilane. Aici au fostu distribuite 600 pāni și 400 fl. în bani. Între locuitorii cercului Chișineu se voru distribui 2500 fl. dāruit de contele Wenkheim. Locuitorilor din comunele Totvaradia și Govoșdia s'au împărțit din partea ministerului de agricultură 15 mājī de curuz de sēmēnă pentru a sēmēna din nou pământurile înecate. De totu au fostu distruse sēmēnăturile pe 455 jug. ale comunei Micălaca, 307 jug. ale comunei Măndrucu și 1066 jug. ale comunei Pilu-Mare. În celelalte comune paguba este mai multu său mai puțin mare.

—x—

Camera advocațională din Clușiu are de gând, ca de asemenea să se reprezente înaintea Maiestății sale prin delegați îmbrăcați în costum național unguresc. — Va crede Maiestatea Sa, că se află în vr'unu teatru!

—x—

Despre unu nou act de brutalitate polițienescă ungurescă comunică „Zombor és Vidēke“. Servitorul unei firme comerciale din Zombor, certându-se cu unu polițist, fu arestat și din ordinul căpitanului poliției bătutu cu latul săbiei așa de tare, încātu bietulu omu va avē nevoie de cel puțin 14 zile ca să și vindece ranele.

—x—

Ministru Trefortu a „pripocșit“ pe protopopulu gr. or. Nicolau Todoranu din Cetatea de Baltă cu 100 fl. și pe preoții: Natanailu Oprea din Crăciunelul român cu 80 fl., Nicolau Manovic din Keszler cu 68 fl.; apoi cu câte 50 fl. pe preoții: Nicolau Feketici din Bacna, Ioan Haller din Sēplacul Fērnavei, Ioan Veteșan din Capēna superioară, Zahariu Sasu din Blășel, Ioan Mihail din Deșōra, Georgiu Șioneriu din Saschid, Nicolau Cocișiu din Șinea-mică, Teodoru Hărățōgă din Noulu (Alba-inferioară), Dionisiu Chendi din Șaroșu, Ilie Tertila din Vurmlocu, Dānila Constantinescu din Varfalēulu român Gregoriu Trifu din Vecerd, Mihailu Hollerga din Megirei, Nicolau Pandrea din Gireșulu de jos, Ioan Dorea din Ibișdorf, Nicolau Moldovanu din Verd, Stefanu Cosma din Preșmeru, Ioachim Manta din Crișu, Vincēțiu Popovic din Rechișdorf, Alexandru Comșa din Cuieșdu, Vasiliu Isaila din Giertanu, Georgiu Axente din Tāblașu, Nicolau Vladu din Istina (Stēna), Ioan Cocoradu din Mergindel și Nicolau Dobru din Heidorf. — Tristū pomelnicu acesta, mai alesu, decātu ne gândim că a venit după alegerile dietale. Fără voiă primim impresia, că aci e vorba de bacșisuri pentru serviciile prestate guvernului la alegeri, mai alesu când vedem în fruntea celor premiați pe părintele Todoranu, ortacul grofului unguresc Haller. Ii asigurăm că Românii îi voru ține minte.

—x—

Cetim în „Unirea“ din București: „D-ra S. Bilcescu, fiica d-lui Bilcescu, directoru la Banca Națională, a trecut cu destul succes alu treilea examen la facultatea de drept din Paris, obținēndu numai bile albe. D-ra Bilcescu a fostu cu căldură fēlicitată de membrii din juriu.

—x—

Soirea ce am dat'o eri despre gāsirea cadavrului unui copil de 9 luni în scorbura unui brad lângă Tuș-

Cursul la bursa de Valuta
din 4 Augustu st. n. 1887

Rentă de aur 5%	100 65	Bonuri croato-slavone	104 75
Rentă de hârtie 5%	87.40	Despăgubire p. dijma de vină ung.	100.50
Imprumutul căilor ferate ungare	150.75	Imprumutul cu premiu ung.	123.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (1-ma emisiune)	97 90	Losurile pentru regulara Tisei și Segedinului	123 75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (2-a emisiune)	---	Renta de hârtie austriacă	81.45
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (3-a emisiune)	115 50	Renta de arg. austr.	82 50
Bonuri rurale ungare	104.40	Renta de aur austr.	112 65
Bonuri cu cl. de sortare	104.40	Losurile din 1860	136.40
Bonuri rurale Banat-Timisiș	104 25	Acțiunile băncel austro-ungare	882 —
Bonuri cu cl. de sortare	104 25	Act. băncel de credit ung.	287.50
Bonuri rurale transilvane	104 50	Act. băncel de credit austr.	281.60
		Argintul — Galbini	5 93
		impărătesci	9 95
		Napoleon-d'ori	61 55
		Mărci 100 imp. germ.	125 35
		Londra 10 Livres sterlinge	

Bursa de București.

Cota oficială dela 19 Iulie st. v. 1887.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)	92—	92 1/2
Renta rom. amort. (5%)	94 1/2	95—
convert. (6%)	88—	88 1/2
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	104—	105—
" " " (5%)	89—	89 1/4
" " " (7%)	102 1/2	103—
" " " (6%)	94 1/2	95—
" " " (5%)	87 1/4	87 1/2
Banca națională a României 500 Lei	—	—
Ac. de asig. Dacia-Rom. Națională	—	—
Aură contra bilete de bancă	15.—	15.50
Banconote austriace contra aură.	2.02	2.03

Cursulu pieței Brașov

din 5 Augustu st. n. 1887

Banconote românesce	Cump. 8.53	Vënd. 8.55
Argint românesc	8.48	8.50
Napoleon-d'ori	9.93	9.97
Lire turcesce	11.23	11.29
Imperiali	10.23	10.28
Galbeni	5.83	5.86
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	101.—	102.—
" " " 5%	98.—	99.—
Ruble Rusesce	108.—	109. 1/2
Discontul	7—10%	pe an.

Pentru fumători de țigări.

Fabrica Braunstein freres.

în Paris 65
Boulevard
Exelmans
produce

Hărtiile
de
țigară

cu mărcile aici
tipărite

„Les dernières Cartouches“ și „Dorobanțul“

care au fost declarate, de cele dintâu autorități științifice din Austria și Ungaria pe baza analizelor făcute, absolut libere de oricare materie vătămătoare sănătății și ca hârtia de țigară cea mai ușoară și cea mai bună, ce a existat vreodată. Deoarece și la noi domnesce convingerea că pentru țigări bune, în prima linie calitatea hârtiei de țigară este dădătoare de măsură, hârtia de țigară „Les dernières Cartouches“ și „Dorobanțul“ a devenit din ce în ce mai plăcută, și se poate găsi la toate firmele mai mari. Veritabilă este numai aceea hârtia, a cărei etichetă se asemănă cu cliseul și care are firma „Braunstein Freres.“ Fabrica a deschis ună deposit pentru servirea promptă a mușterilor, sub firma comercială protocolată în Austro-Ungaria: Braunstein freres, Wien, 2. Bez., Negerlegasse 8.

5—12

Meseriașul român,

Institutul de credit și depuneri
IN BRAȘOV

Strada Scheilor Nr. 146.

Ore de birou: Marția, Joia și Sâmbăta
dela 3—5 d. a.

Se pot face depuneri de economii și de nemembrii pentru care se dau netto 5% interese pe an, plătind institutul darea către stat.

Informațiuni mai de aproape la birou.

6—6

Direcțiunea.

Avisul d-loru abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei să binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postal și numerii de pe fâșia sub care au primitu ȋiarul nostru până acuma.

Domnii ce se abonează din nou să binevoiască a scrie adresa lămurit și să arate și posta ultimă.

Dacă se ivesc iregularități la primirea ȋiarului onor. abonați sunt rugați a ne încunoscintiă imediat prin carte postale, ca ită câtu depinde dela noi, să se delătoreze. ADMINSTR. „GAZ. TRANS“

Tipografia ALEXI, Brașov.

Nr. 52—1887.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala cofesională gr. cat. din comuna Runcu, în vicariatul Năsăudului, prin acesta se escrie concursu.

Emolumentele sunt: salarū anualu de 200 fl. v. a., cuartirū liberu și 4 orgii de lemne de focu.

Doritorii de a ocupa acestu postu au să-și așternă concursele bine documentate cu testimoniile de cualificațiune din limba română și maghiară adresate subscrisului senatū, până în 28 Augustu 1887 st. n. în care ȋi după amēȋ se va ține și alegerea.

Din ședința senatului scol. confes. gr. cat. Runcu, în 24 Iuliu 1887.

Președintele:

Teodoru Dumitru,
preotū loc gr. cat.

Stefanu Puica,
notarū ad hoc.

3—3

SE PRIMESCE.

Unu studentu absolutu de gimnasiul inferioru (4 clase gimnasiale) se primesce în condițiuni favorabile ca elevu farmacistu în farmacia dela Sfanta Treime în Făgărașu. Se cere să cunoscă limba română și germană ori ungerescă.

Richard Gleim,
farmacistu în Făgărașu.

Sosirea și plecarea trenurilor și postelor în Brașov.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașov la Peșta:

Trenul de persoane Nr. 307: 7 ore 20 de minute sera.
Trenul mixtu Nr. 315: 4 ore 01 minută dimineața.

2. Dela Brașov la Buouresoi:

Trenul acceleratū Nr. 302: 5 ore 37 minute dimineața.
Trenul mixtu Nr. 318: 1 ora 55 minute după amēȋ.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Peșta la Brașov:

Trenul de persoane Nr. 308: 9 ore 46 minute înainte de amēȋ.
Trenul mixtu Nr. 316: 9 ore 52 minute sera.

2. Dela Buouresoi la Brașov:

Trenul acceleratū Nr. 301: 10 ore 12 minute sera.
Trenul mixtu Nr. 317: 2 ore 32 minute după amēȋ.

A. Plecarea postelor:

- a) Dela Brașov la Rēșnov-Zērnesc-Branu: 12 ore 30 min. după amēȋ
- b) " " Zizinu: 4 ore după amēȋ.
- c) " " în Sēcuime (S. Georgi): 1 ora 30 minute noptea.
- d) " " la Făgărașu: 4 ore dimineața.
- e) " " la Săcele: 4 ore dimineața.

B. Sosirea postelor:

- a) Dela Rēșnov Zērnesc-Branu la Brașov: 10 ore înainte de amēȋ.
- b) " Zizinu la Brașov: 9 ore a. m.
- c) Din Sēcuime la Brașov: 6 ore sera
- d) " Făgărașu la Brașov: 2 ore dimineața.
- e) " Săcele la Brașov: 6 ore 30 minute sera.

ABONAMENTE

la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face cu începerea dale 1 și 15 ale fiecărei luni, mai ușor prin mandate postale.

Adresele ne rugăm a ni se trimite esactu arătându-se și posta ultimă.

Prețulu abonamentulu este:

Pentru Austro-Ungaria:

- pe trei luni 3 fl. —
- " șese luni 6 fl. —
- " unu anu 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

- " pe trei luni 10 franci
- " șese luni 20 "
- " unu anu 40 "

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“